

Dr. Bátorfi Melinda*:

Kiemelt kockázat a kriptoeszközök terén

Tavaly december végétől szabályozza a kriptoeszközökről szóló rendelet (MiCA) az eszközalapú vagy elektronikuspénz-tokenektől eltérő egyéb kriptos tokeneket is. A rendelet alapelveiből leszűrhető – és e kriptoeszközök jellegéből is következik –, hogy ezek az eszközök kiemelten kockázatosak. Emiatt elengedhetetlen, hogy a befektetők körültekintően, alaposan tájékozódjanak, és megfontolt döntést hozzanak befektetéseik előtt.

A kriptoeszközök piacáról szóló uniós rendelet ([MiCA](#)) három csoportba sorolja a hatálya alá tartozó kriptoeszközöket, amelyek valamilyen érték vagy jog digitális megtestesítői és szabályozásukat ennek megfelelően alakították ki. A MiCA megkülönbözteti az eszközalapú tokeneket (ART), az elektronikuspénz-tokeneket (EMT), valamint az ezektől eltérő, tehát sem ART-nek, sem EMT-nek nem minősülő ún. egyéb (általános) tokeneket.

Az ART-ok célja értékük stabilizálása, más értékhez vagy joghoz- vagy ezek kombinációjához - kötötten, míg az EMT értéke hivatalos pénznemhez van kötve. A MiCA hatálya alá tartozó egyéb tokenek mindazok, amelyek egyik előbbi kategóriába sem sorolhatók, és a kriptoeszközök széles skálája tartozhat ide.

A legenyhébb szabályozási keretrendszer az egyéb tokenekre vonatkozik, hiszen ezek esetében a nyilvános ajánlatértékelés, illetve a kereskedésbe történő bevezetés nem engedélyköteles, továbbá kibocsátójukra nézve sem szükséges engedélyezési eljárást lefolytatni. Nyilvános ajánlatértékelésük és a kereskedésbe való bevezetésük esetén főszabály szerint - meghatározott kivételek mellett - a token kibocsátójának a MiCA szerinti adattartalommal kell elkészítenie a tokenre vonatkozó alapidokumentumot és ezt meg kell küldenie a székhelye szerinti illetékes nemzeti hatóság felé.

A kriptoeszközök globális piacokkal rendelkeznek, és természetüknél fogva határokon átnyúlóak. A MiCA szerint az Európai Unió (EU) belül senki sem kínálhat egyéb token nyilvános ajánlatértékelés keretében, illetve nem vezetheti azt be kereskedésbe, amennyiben nem tett erre vonatkozóan bejelentést a székhely szerinti tagállama felé. Ha a kibocsátó több tagállamban is nyilvános ajánlatértékelés keretében kívánja a token értékesíteni, vagy több tagállamban is be akarja a kereskedésbe vezetni, akkor a bejelentésében ezen tagállamokat is meg kell jelölnie.

Nem vonatkozik a bejelentési kötelezettség azon egyéb tokenekre, amelyek nyilvános ajánlatértékelése már lezárult 2024. december 30. előtt vagy amelyek kereskedésbe való bevezetése ezen időpontig megtörtént a MiCA átmeneti szabályozása alapján. Ilyen esetben a vonatkozó alapidokumentum bejelentés keretében történő minimális vizsgálatára sincs lehetősége a nemzeti hatóságoknak a meghatározott átmeneti időszak alatt.

Mivel az egyéb tokenek keretében jogok és értékek széles skálája tokenizálható, ezek a termékek igencsak változatos képet mutathatnak. Értékelésük – bár szűk körű, és nagyrészt arra korlátozódik, hogy ne történjen olyan tokenizálás, amely más ágazati szabály által szabályozott pénzügyi eszköz jellemzőit hordozza, azt megkerülve – kihívást jelent.

Az ezen eszközökben rejlő kockázat továbbá azért is kiemelten magas, mivel gyakran tőkebevonási cézzal történik a tokenizálás, sok esetben kezdő vállalkozások részéről. Ilyenkor a token egy még nem létező szolgáltatáshoz vagy áruhoz való hozzáférést hivatott biztosítani, mely esetben a projekt eredményessége teljesen bizonytalan.

A kockázatot tovább növeli, hogy az egyéb tokenek – az ART és az EMT mellett – nem tartoznak semmilyen befektetővédelmi rendszer hatálya alá. Így a kriptoeszközökbe helyezett pénz esetén nem érvényesül semmilyen befektetővédelmi keretrendszer: nem terjed ki rá sem a magyar Országos Betétbiztosítási Alap, sem a Befektetővédelmi Alap kártalanítási rendszere. Ezzel szemben egy banknál nyitott számla egyenlege vagy egy befektetési szolgáltatónál vezetett értékpapírszámla esetén a fenti alapok valamelyike védelmet biztosít.

A kriptokárosultak lehetősége végeredményben a pereskedés, amelynek kimenetele rájuk nézve bizonytalan. Ráadásul a kibocsátó jogi személy sok esetben még csak nem is az EU-ban bejegyzett székhelyű társaság, amely vitás ügyben az uniós kívüli bíróság eljárását köti ki szerződéses feltételeiben.

Az egyéb tokenek azért is tekinthetők kockázatosnak, mivel a kriptopiac jellemzően rendkívül volatilis, az azokat tároló digitális tárcák pedig kiberbiztonsági fenyegetéseknek vannak kitéve. A mögöttes projektek pedig a legtöbb esetben önmagukban is rizikósak.

Az egyéb tokenekre vonatkozó engedélyezési eljárás hiányára, a mögöttes projektre, az eszközök volatilitására, a biztonságra és a csalás lehetőségére vonatkozó kockázatok miatt a befektetés előtt mindig ajánlott az alapos tájékozódás, a kriptoeszköz-alapdokumentum alapos megismerése, a kibocsátó és mögöttes személyeinek, valamint a panaszkezelési lehetőségek előzetes feltárása.

**A szerző a Magyar Nemzeti Bank Kibocsátói és piaci visszaélések felügyeleti osztályának felügyeleti tanácsadója*

„Szerkesztett formában megjelent 2025. július 15-én az Economx.hu oldalon.”